

Vajda Károly Munkaszolgálatban

Ezen a képen a bátyám látható munkaszolgálaton munka közben. Nem tudom, hogy pontosan hol volt, de valahol Győr környékén. Egymást fényképezték le, hogy miket dolgoztak. Ástak meg ilyesmi. A bátyám, Weisz Károly magyarosította a nevét Vajdára 1925--30 körül. A Reáltanoda utcába, az Eötvös Gimnáziumba járt. Amikor elvégezte az iskolát, érettségizett, egyetemre akart menni, orvos szeretett volna lenni. De akkor lépett életbe a numerus clausus [Amikor Endrei Istvánné bátyja érettségizett, kb. 1926-ban, akkor a numerus clausus már hat éve érvényben volt. Lásd: Numerus clausus Magyarországon. -- A szerk.], a zsidók nem mehettek egyetemre, és akkor

beadták őt kárpitostanulónak. Egy nagyon híres kárpitoshoz adták be, akinek a József nádor térre nyílt az üzlete. Aranykoszorús mester volt. Nagyon jó szakember lett ő is, és azért, mert nem mehetett egyetemre, és kénytelen volt iparosnak kitanulni, a szüleim gyűjtöttek pénzt, és kiküldték egy évre Párizsba. Akkor már kész kárpitos volt. Amikor hazajött, nyitott egy paplan- és kárpitosboltot a Podmaniczky utca 2-ben. Volt egy nála egy évvel idősebb nő, a Deutsch Ilona, ő volt az első felesége. A bátyám a Nádor utca 32-ben lakott. A negyedik emelet csupa garzonlakás volt akkor. A szobában volt egy szekrény, aminek az ajtaja lefele nyílt, és abban volt gázrezsó, fiók evőeszközöknek. Amikor először megnősült, ott laktak. A feleségét deportálták, és nem jött vissza. Valahol Oroszországban halt meg, de semmit nem tudunk róla. Az óbudai téglagyárból vitték el 1944-ben, akkor, mikor engem, mert mindenkit odavittek a KISOK-pályára, onnan a téglagyárba, és onnan vittek el mindenkit. Károlyt nem vitték el, ő munkaszolgálatos volt. A felszabadulásakor Győrben vagy Győr környékén lehetett. Ott nyitottak egy hentesüzletet, mert Győr környékén voltak parasztok, akik disznót vágtak, és nem tudták fölhozni Pestre, mert semmi közlekedés nem volt, úgyhogy ott feldolgozták. És többen összeálltak fiatalemberek, és nyitottak egy hentesüzletet Győrben. Sonkát, kolbászt meg ilyesmit árultak. Amikor már volt közlekedés, akkor jött haza, és hozott a szüleimnek a lakásba húst. Lehet, hogy később ezt a boltot valaki továbbvitte, de a bátyám, amikor tudott, hazajött Pestre. A háború után újránősült. A második feleség is zsidó nő (Kiss Erzsébet) volt. Férjnél volt, a férjét kivitték a háborúba, aknára lépett, és szétszakította az akna. A második feleségétől született egy lánya, ő az egyik nagy budapesti kórház patológusa volt, akivel van is kapcsolatom. Negyvenkilenc éves volt a bátyám második felesége, amikor meghalt vesebajban. A bátyám 1964-ben megnősült harmadszorra. Ő volt az Éva. Tőle nem volt gyerek. Ez már egy idősebb kori házasság volt. Károly egyáltalán nem volt vallásos, nem járt templomba. A feleségei se voltak vallásosak, a harmadik nem is volt zsidó. Pesterzsébeten lakott legutoljára. 1993-ban halt meg, a Rókus kórházban. A Rákoskeresztúri [zsidó] temetőben van eltemetve.